

Fiskeri- og kystdepartementet
Boks 8118 Dep

0032 OSLO

Saksbehandler: Anne Mette Haugan
Telefon: 46812998
Seksjon: Kyst- og havbruksavdelingen
Vår referanse: 10/15770
Deres referanse:
Vår dato: 28.12.2010
Deres dato: 18.11.2010

Att:

HØYRING - FORSKRIFT OM KAPASITETSAUKE I LAKSE OG AUREOPPDRETT I 2010 I FINNMARK OG TROMS

Vi viser til høring av forslag til kapasitetsøkning i Finnmark og Troms i 2011. Forslaget har vært på intern høring i Fiskeridirektoratets regioner, og deres kommentarer er innarbeidet nedenfor.

Generelt om høringsforslaget

Fiskeridirektoratet støtter departementet i vurderingen av at lakselussituasjonen er den største umiddelbare oppdrettsinduserte trusselen for naturlige bestander av laks og sjøaure. Innslaget av rømt oppdrettsfisk i gytebestandene høsten 2009 lå under landsgjennomsnittet for de vassdragene som ble undersøkt i de to fylkene. Det har ikke vært omfattende kjente rømminger i de to nordligste fylkene i 2010. Direktoratet har ikke kunnskap om forhold som tilsier endring i risikoforholdene mht rømming, sammenlignet med vurderingene som lå til grunn høsten 2009. Direktoratet går derfor ikke inn på den geografiske og prosentuelle avgrensingen som forslaget innebærer.

Region Finnmark og Troms har i sine høringsuttalelser innvendinger til vederlaget. Region Finnmark mener vederlaget bør tilfalle fylket og øremerkes næringsutvikling. Region Troms er av samme oppfatning, og mener at ulikheten i vederlagets størrelse mellom de to regionene rammer de mindre og lokale aktørene i Troms.

Det fremgår av høringsnotatet punkt 3.6, samt forslaget til § 8, at departementet foreslår å oppheve forskrift om særskilte tiltak i enkelte områder for akvakulturrelatert virksomhet (FOR 2009-10-13 nr.126). Det vises til at begrunnelsen for innføringen av forskriften var å hindre kapasitetsoppbygging i de fire områdene som var ment å skulle unntas fra kapasitetsøkning, og at når det nå ikke blir slik økning sør for Troms, kan hele denne forskriften oppheves. Fiskeridirektoratet er ikke enig i at det er uproblematisk å oppheve frysforordningen, og viser til kommentarene til § 8 nedenfor.

Generelt er vi positiv til at det foreslås en meldingsordning for biomasseøkningen. Vi har likevel kommentarer til noen av bestemmelsene som følger nedenfor. Vedlagt følger også et endringsforslag til forskriftsteksten som korresponderer med våre kommentarer.

Til § 2:

Til første setning: Ordlyden i første setning gir *....eit tidsavgrensa høve til å auke.....* Ut fra sammenhengen til resten av forskriften om frist for melding, er det ikke økningen som skal være tidsavgrenset, men adgangen til å *melde* økningen. For å unngå misforståelser foreslår vi at dette uttrykkes slik: *.....tidsavgrensa høve til å melde auke av maksimalt tillatelsen.....*

Til andre setning: For å fjerne en hver tvil med hensyn til at adgangen til å melde 5 % økning ikke skal gjelde tillatelser til særlige formål, foreslås at setningen innledes slik: *Høve til å melde auke.....*

Til § 3

Vi mener det er et uklart hva virkningen av det som er kalt kunngjøring og tilbudsbrevet til oppdretter vil være. Dersom det er meningen at fristen overfor oppdretter løper uavhengig av om han faktisk har mottatt tilbudsbrevet, bør dette komme klart frem i forskriften. Vi viser særlig til at tilbudsbrevet kan bli sendt til en oppdretter som har overført tillatelsen etter at kunngjøring fant sted. Av denne grunn og betydningen av at økningen blir gjennomført uten forsinkelser, vil det være en ekstra usikkerhetsfaktor dersom brevet skal ha rettslig betydning. For å få frem at det er kunngjøringen som regulerer oppdretters rettsstilling og fristen for å melde sin interesse for biomasseøkningen, foreslår vi **prinsipalt at første ledd utgår.**

Dersom departementet likevel opprettholder at det også skal sendes brev, mener vi at hovedinnholdet i første og andre ledd bør bytte plass og at dette skal være en tilleggsplikt for fylkeskommunene å gjennomføre. (Kalt "subsidiært andre ledd" i endringsforslaget vedlagt). Offentliggjøring på internett blir da det avgjørende tidspunktet for når fristen begynner å løpe, slik at fristen løper selv om noen tillatelser skulle bli overført til andre enn brev-mottakere i perioden fra kunngjøring frem til fristutløp. Vi mener at offentliggjøring må skje senest en måned før fristutløp. Begrepet "kunngjøring" gir assosiasjoner til lovbestemt kunngjøring av forskrifter osv, og vi foreslår derfor heller at bestemmelsen formuleres som en plikt for fylkeskommunene til å sende brev. Dersom det skal sendes brev må disse etter vår mening sendes senest 14 dager før fristutløp.

Til tredje ledd: Etter vår mening er det ikke hensiktsmessig å anvende svarskjema uansett om det skal sendes tilbudsbrev eller ikke. Det vises også til at behovet for opplysninger er begrenset og at det også på denne bakgrunn er bedre å regulere dette i forskriften.

Dersom vår prinsipale tilråding følges ovenfor kan tredje ledd strykes. Offentliggjøring på internett og forskriftsteksten i § 6, vil da ivareta underretning om hva meldingen skal gå ut på. Dersom tilbudsbrevet skal sendes, kan det reguleres i forskriften hva det skal inneholde.

Ordlyden i forslaget er i tilfelle ikke tilstrekkelig, men kan for eksempel lyde: *Tilbudsbrevet skal inneholde informasjon om forskriften, tilbudet, hvilke tillatelser tilbudet gjelder, storleiken på vederlaget for kvar tillatelse, og frist for å levere melding og opplysninger om hva meldinga må inneholde.*

Til § 4

Til første ledd: Meldingen vil være knyttet til krav etter § 6, og vi mener derfor at å melde "si interesse for" er unødvendig og kan reise unødig tvil om melding etter § 4 og § 6 refererer til to ulike meldinger. Vi foreslår derfor dette uttrykket strøket.

Til andre ledd: Forslagsteksten inneholder både ”leverast”, ”blir mottekne” og ”sende” som begrep i forbindelse med fristen. Dette mener vi skaper unødvendig tvil, selv om det vises til domstolsloven. I domstolsloven brukes begrepet ”avgitt”. Etersom § 6 kun gir mulighet til å sende meldingen, mener vi at begrepet ”sendast” må brukes konsekvent både i § 4 og i § 6. Henvisningen til domstolsloven medfører at det er tilstrekkelig for å holde fristen at meldinga er avlevert til posten innen fristen.

Vi foreslår at det uttrykkelig henvises til domstolsloven § 146 andre ledd første setning, for at henvisningen ikke omfatter setningen om elektronisk kommunikasjon, slik at det går klart frem at andre og tredje setning i domstolsloven ikke skal gjelde her. Fylkeskommunene har i likhet med andre offentlige etater ikke noe elektronisk system som kan håndtere meldinger av denne karakter. Det sentrale er jo at forsendelsen ikke skal åpnes før fristen for å utelukke forskjellsbehandling mellom aktørene, jf tilsvarende prinsipp i anbudskonkurranser. Dersom det tillates at meldingene kan sendes elektronisk, vil mottaker ikke kunne hindre at forsendelsen ”åpnes”(blir kjent) før fristen går ut, det vil i slike tilfeller være mulig å avklare at meldinger lider av mangler som vil lede til avvisning, og det vil være mulig for melder å få bistand til å forbedre sin melding. For å unngå både muligheten for slik forskjellsbehandling og for å beskytte saksbehandlerne mot påstander om dette, må vi opplyse at elektroniske forsendelser ikke er tillatt.

Den generelle henvisningen departementet foreslår, skaper også tvil i forhold til regelen i § 146 tredje ledd som gjelder gjentakelse og lignende. Denne regelen mener vi ikke kan komme til anvendelse for de meldinger oppdretterne skal sende inn. Vi foreslår derfor at henvisningen begrenses til § 146 *andre ledd*..

Det er informativt at det i andre setning klart fremgår at fristoversittelse medfører avvisning. Vi foreslår i tillegg at avvisningsspørsmålet presiseres i § 7.

Til § 5

Vi finner det viktig at forskriften selv har en henvisning til laksetildelingsforskriften § 15 som regulerer tillatelsenes avgrensning. Det vises også til kommentarene til § 7 om utnyttning av økt avgrensning. Andre ledd andre punktum er overflødig da det i Troms og Finnmark i dag ikke er matfisktillatelser med annen avgrensning enn 900 tonn. Vi foreslår derfor dette punktet strøket.

Til § 6

Til første ledd: Vi viser til merknadene til § 4 første ledd. Vi mener også at ”innan fristen” bør inntas i § 6. Jf kommentarene til § 7 hvor vi foreslår presisert hva som skal være avvisningsgrunner.

Til andre ledd: Vi foreslår inntatt ”kva for løyve...”, slik at dette er tydelig i forhold til innehavere som har og har fått tilbud om flere aktuelle tillatelser, men bare ønsker å utvide for noen av dem.

Vi foreslår også å innta ”innan fristen” her, og i denne sammenheng siktes det til at innbetaling(e) er gjort innen fristen i § 5.

Til § 7.

Til første ledd:

Innehavere av tillatelser til matfisk er kjent med den normale totrinnsbehandlingen for disse tillatelsene. Normalt gis tilsagn ved tildeling på tillatelsesnivå og deretter et tillatelsesdokument som gir rett til å drive på bestemte lokaliteter.

For denne utvidingen av løyve er det laksetildelingsforskriften § 15, (og akvakulturdriftsforskriften § 47 første ledd) som menes, og det er ment at vedtaket om utvidelse skal kunne gis virkning umiddelbart fra vedtakstidspunktet slik at summen av stående biomasse for tillatelsen kan utgjøre 945 tonn. Dette kan bare gjelde dersom lokaliteter er klarert for å utnytte økningen og andre regler ikke er til hinder for det. Eksempelvis kan begrensninger etter NLF-forskriften kunne være et hinder for at innehaver av biomasseøkningen kan nyttiggjøre seg økningen. Dersom en tillatelse som får utviding etter denne forskriften er klarert for to lokaliteter med 900 tonn hver, vil utvidingen kunne utnyttes dersom oppdretter har drift på begge lokaliteter, men den nye biomassegrensen vil likevel ikke kunne nyttes på én lokalitet før det er søkt og innvilget utviding av lokaliteten.

Vi mener derfor at vedtaket bør presisere at det ikke gis rett til umiddelbar utnytting av ny biomasse for tillatelsen, med mindre nødvendig lokalitetskapasitet er klarert.

Uansett om lokalitetene er klarert fra før eller andre regler ikke hindrer drift fra vedtakstidspunktet, vil samtlige mottakere av positive vedtak for denne biomasseøkningen, ha tillatelsesdokument som uttrykker at den maksimalt tillatte biomasse for hver tillatelse er 900 tonn MTB. Positivt vedtak etter denne forskriften vil være et tillegg til tidligere utstedte tillatelsesdokument, og vil bli lagt inn i Akvakulturregisteret når det positive vedtaket fattes. Akvakulturloven § 4 sier at akvakulturtillatelsen gir rett til *.....til enhver tid fastsatte begrensninger av tillatelsens omfang*. Fiskeridirektoratet mener det vil være ryddig at det så snart som mulig utstedes nye løyver som knytter den nye avgrensningen til tillatelsens **tidligere** klarerte lokaliteter, og foreslår et nytt andre ledd til § 7(første setning). For å hindre tvil om vedtakets begrensninger, foreslår vi at forskriften klargjør dette i nytt andre ledd til § 7, annen setning.

Til tredje ledd: Vi er ikke uenig i innholdet i klagereglene i dette forslaget. Ut fra tidligere erfaringer, mener vi imidlertid at forskriften tydelig bør uttrykke hva som er avvisningsgrunner, og at vedtak om avvisning skal fattes dersom kravene forskriften setter, ikke oppfylles. Dersom for eksempel en melding tas til behandling før fristutløp og innehaver gis adgang til å ettersende manglende dokumentasjon innen fristens utløp, vil dette medføre forskjellsbehandling. Vi foreslår derfor at alle elementene i §§ 4,(5) og 6 tydelig uttrykkes som avvisningsgrunner. § 5 vil ikke være nødvendig å ta inn dersom vårt forslag til § 6 b *innan fristen i § 5* tas inn i teksten. Vi foreslår en ny setning i tredje ledd om avvisning.

Til § 8

Vi viser til kommentarene innledningsvis om oppheving av forskrift om særskilte tiltak i enkelte områder for akvakulturrelatert virksomhet, og er ikke enig i at denne biomasseøkningen bør føre til opphevelse av frysforskriften som foreslått her.

Formålet med forskriften var å hindre kapasitetsoppbygging innenfor områdene fordi en økning av belastningen ble vurdert ikke å være forsvarlig ut fra hensynet til miljømessig bærekraft. Det lå grundige faglige utredninger til grunn for å stanse den fleksibilitet som ellers kunne medføre

bevegelse av biomasse fra eksisterende tillatelser inn i områdene. Kriteriet for likevel å gi utvidelse eller akseptere at biomasse ble meldt inn i områdene, har vært at endringen skulle være *nødvendig eller klart fordelaktig med hensyn til miljømessig bærekraft*.

Vi har ikke holdepunkter for at områdene har en bedre bærekraft i dag enn i 2009, og mener at en oppheving av denne forskriften medfører at fylkeskommunene og Fiskeridirektoratet mister mulighetene til å bremse uønsket vekst i områdene ved at tillatelser flyttes inn på lokaliteter i disse områdene. Denne risikoen vil oppstå ved opphevelse uavhengig av om det tildeles ny kapasitet eller ikke i angjeldende region.

For Astafjordområdet i Troms er det mulig at ILA-forskriften (FOR 2008-11-14-nr.1230) kan ha hatt en bremsende effekt på sykdomssituasjonen, og at det derfor er spesifikt foreslått å øke med 5 % her. Oppheving av frysforskriften vil imidlertid gi adgang til å melde samlokalisering inn i området, og derfor kunne medføre en langt større økning enn 5 % biomasseøkning i området.

Også for de skjermede områdene i Trøndelag, Sunnhordland og Midthordland samt Ryfylke vil en oppheving av forskriften måtte forvente å medføre en vesentlig risiko for biomasseøkning. Vi er kjent med de regionale forskriftene som er fastsatt eller i ferd med å bli fastsatt hjemlet i matloven. Samtidig kan man neppe konstatere effektene av disse forvaltningstiltakene før de har fått virke en tid.

Når det gjelder områdene Sunnhordland og Midthordland spesielt, er det uttalt i høringsbrevet at tiltak i Sunnhordland og Midthordland vil bli videreført. Selv om det blir vedtatt en egen forskrift for Hardangerfjorden, hjemlet i akvakulturloven som vil gjelde nedbygging, utgjør Hardangerfjorden (uansett grensedefinisjon) ikke det samme området som Sunnhordland og Midthordland i henhold til frysforskriften. . En nedbygging vil også ta tid. Gjeldende FOR 2010-07-14 nr 1123 Forskrift om sone for å forbygge og bekjempe lus i akvakulturanlegg i kommunene ..... gir heller ikke en hjemmel til å bremse vekst, men gjelder brakklegging og lusebehandling. Selv om laksetildelingsforskriften § 37 siste ledd fortsatt gjelder, vil det kunne forventes øket lokaliseringsspress i resten av Sunnhordland og Midthordland dersom dette området oppheves som ”frysområde” nå. Region Vest går i sin høringsuttalelse så langt som å si at flyttestresset fra Hordaland mot Sogn og Fjordane som man allerede har sett som følge av frysforskriften, tilsier at krav om ”klar positiv effekt” for å tillate utviding, klarering og samlokalisering bør gjøres gjeldende i hele regionen, og i tilfelle ikke bare videreføres for Sunnhordland og Midthordland slik det er uttrykt i høringsbrevet. Dette uttrykkes å være en problemforskyvning med hensyn til blant annet sykdom og parasitter. Slik situasjonen er i regionen, finner Fiskeridirektoratet at forvaltningsmessige lempinger som forslaget går ut på ved å oppheve restriksjonene i Sunnhordland og Midthordland, ikke bør foretas.

Vi mener derfor at beslutningen om 5 % økning i Troms og Finnmark ikke bør føre til opphevelse av FOR 2009-10-13 nr.126. En opphevelse av begrensningene bør skje når det for hvert enkelt område er faglig grunnlag for dette.

Vedrørende forslag til endring av laksetildelingsforskriften § 15

Vi kan ikke se at en endring av ordlyden er nødvendig. Endringen har ingen betydning. Det finnes ikke ordinære matfisktillatelser i Troms og Finnmark med en annen avgrensning enn det som er nevnt i bestemmelsen.

Med hilsen

Jens Christian Holm
direktør

Anne Mette Haugan
seniorrådgiver

Kopi til:

Erik Staurset Andresen

Vidar Baarøy

Henrik Hareide

Anne-Karin Natås

Veronika Nøstvold

Anne B. Osland

Henrikke Roald

Ragnar Sandbæk

Karianne Edtem Thorbjørnsen